

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

**ПРАКТИКА ПЕДАГОГІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА
ДОНЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ПАЛАЦУ ДИТЯЧОЇ ТА
ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ**

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІ МОДЕЛІ

Слов'янськ 2026

Друкується за ухвалою науково-методичної ради Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості (протокол № 2 від 15.04. 2026)

Укладач:

Соколенко Т. М., завідувач методичного відділу Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості, кандидат педагогічних наук, доцент

Збірка містить досвід Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості з педагогічного моделювання безпечного та підтримувального освітнього середовища щодо ментального здоров'я учасників освітнього процесу. Цільова аудиторія – керівники закладів позашкільної освіти, методисти.

ПРЕФЕЙС

Освітнє середовище є основою життєздатності будь-якого закладу освіти, виступаючи сукупністю умов психосоціального благополуччя усіх учасників освітнього процесу. У сучасному освітньому середовищі ментальне здоров'я вихованців, педагогів та батьків набуває статусу критично важливого фактора успішного навчання та загального добробуту. Збереження ментального здоров'я – це стратегічний напрям розвитку сучасної освіти.

Стратегія та політика психологічної підтримки та збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості фокусується на створенні безпечного, здоров'язбережувального середовища, розвитку емоційної стійкості через навчання самопомоги, підвищенні кваліфікації педагогів для надання першої психологічної допомоги та соціально-емоційного навчання, а також розбудові системи психологічної допомоги, що охоплює всіх учасників процесу. Створити відповідні умови – складова політики та організаційної культури Палацу.

У практиці дій з формування та розвитку безпечного та підтримувального освітнього середовища щодо ментального здоров'я учасників освітнього процесу виходимо з позиції педагогіки здоров'язбереження та цілеспрямованого системного підходу як цілісного комплексу взаємопов'язаних компонентів (вихованці, педагоги, батьки, зміст освіти, методи, організація, освітнє середовище) підпорядкованому спільній меті – забезпеченню ментального благополуччя.

Як процес педагогічна система здоров'язбереження впроваджується у Палаці через цілеспрямовану роботу з формування здоров'язбережувальних компетентностей, використання інноваційних методик, що передбачають як теоретичні знання, так і практичні вміння у повсякденній діяльності.

Педагогічна система Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості являє собою складно організовану соціально-педагогічну систему з формування безпечного та підтримувального освітнього середовища, яка сформована з організаційно-педагогічних та психолого-педагогічних умов і спрямована на підтримку ментального благополуччя учасників освітнього процесу.

В основу модернізації здоров'язберігаючого освітнього середовища Палацу покладено методологічний принцип та технологію педагогічного моделювання. Це дозволяє через ідеальне створення системи, її структури визначити напрями управлінської діяльності для прийняття адекватного рішення за конкретних умов, чітко бачити проблеми управління. Створено цілу низку педагогічних моделей, що дозволяє схарактеризувати цю роботу як цілеспрямовану та системну.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ФУНКЦІЇ СИСТЕМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДОНЕЧЧИНИ

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА – комплекс соціально-педагогічних умов, для творчого розвитку дітей та учнівської молоді, організації, змістовного дозвілля за інтересами адаптації та соціалізації

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ФУНКЦІЇ

Забезпечення додаткових освітніх можливостей у сфері вільного часу

Профільне навчання

Профорієнтація

Забезпечення продуктивної зайнятості у вільний час

Змістовне дозвілля

ВИХОВАННЯ

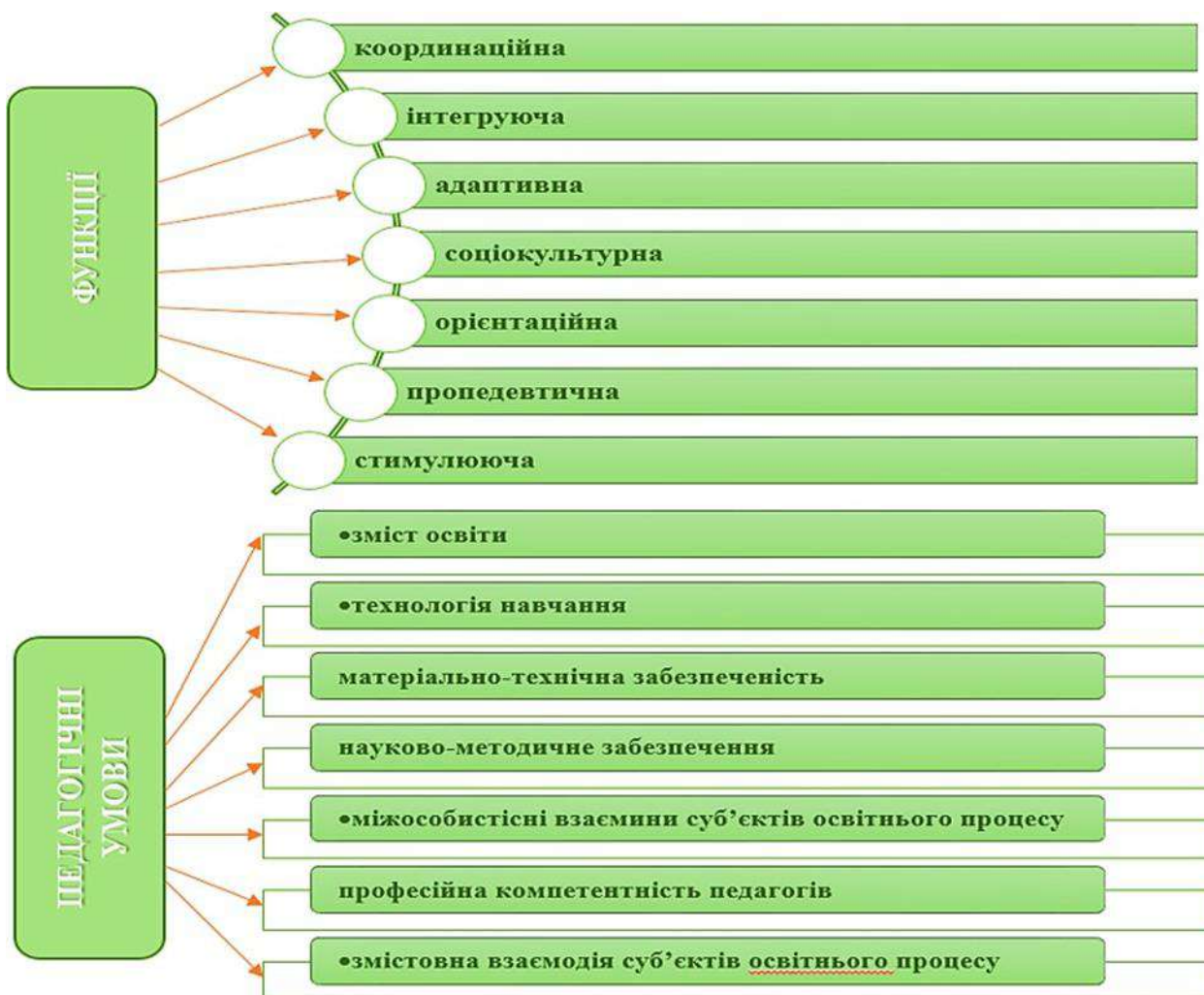
✓ моральне ✓ трудове ✓ фізичне
✓ художньо-естетичне ✓ превентивне

Творчий розвиток особистості

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО ЗРІЛОЇ, ТВОРЧОЇ,
СОЦІАЛЬНО АКТИВНОЇ ТА КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ

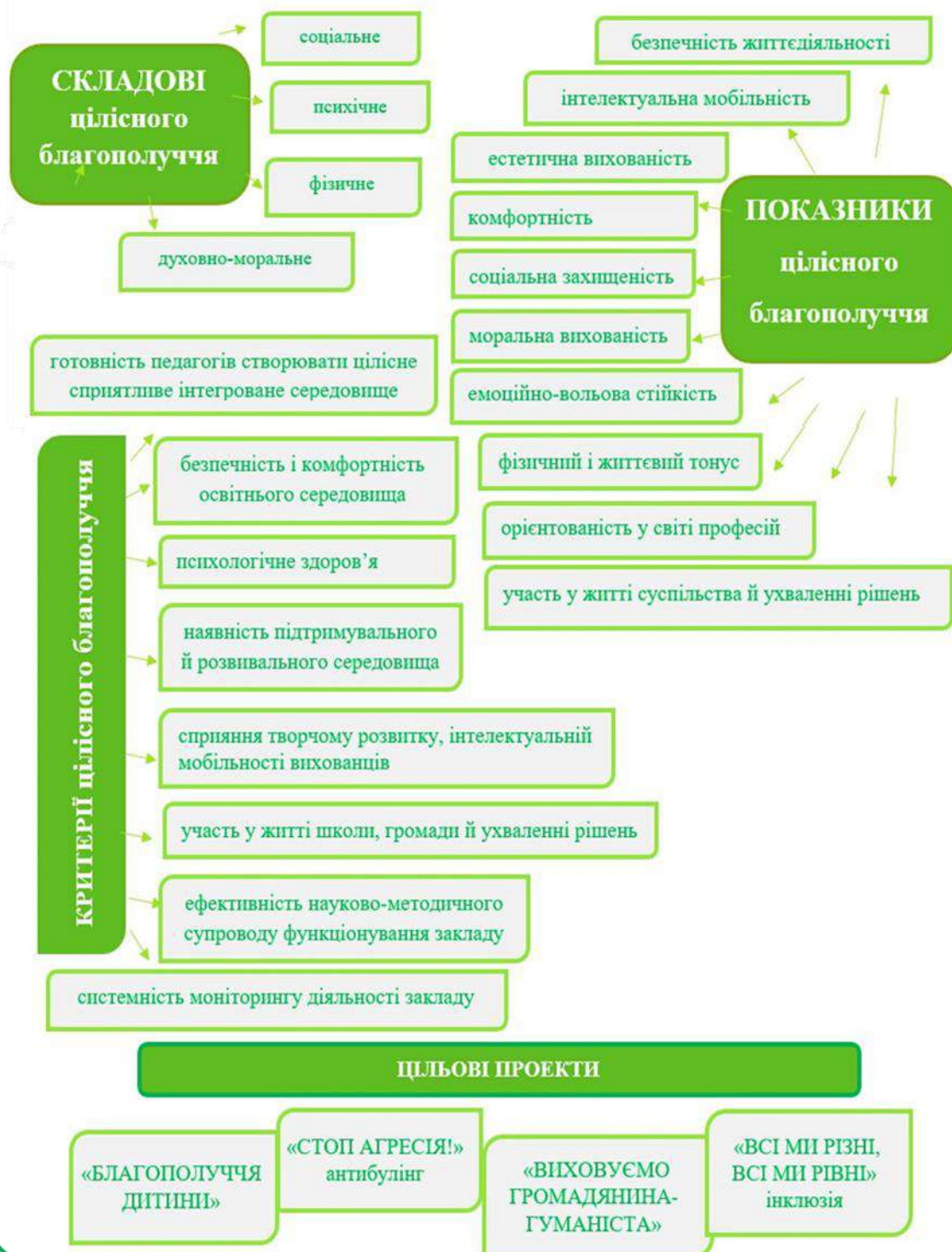
КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Ціннісно-світоглядні домінанти: філософія глибиноцентризму,
педагогіка здоров'язбереження, позитивна психологія.

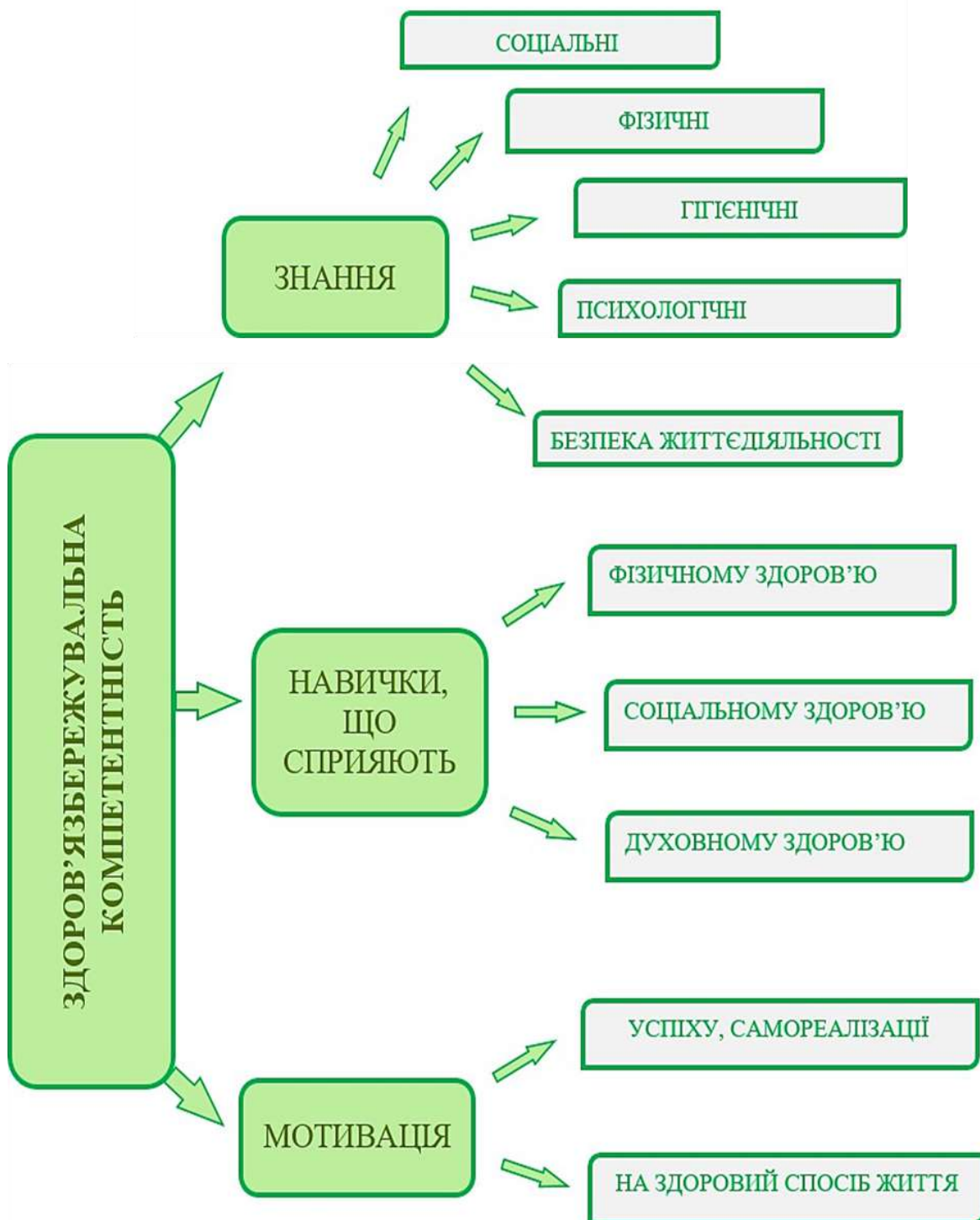

ЗАКЛАД, ДРУЖНІЙ ДО ДИТИНИ

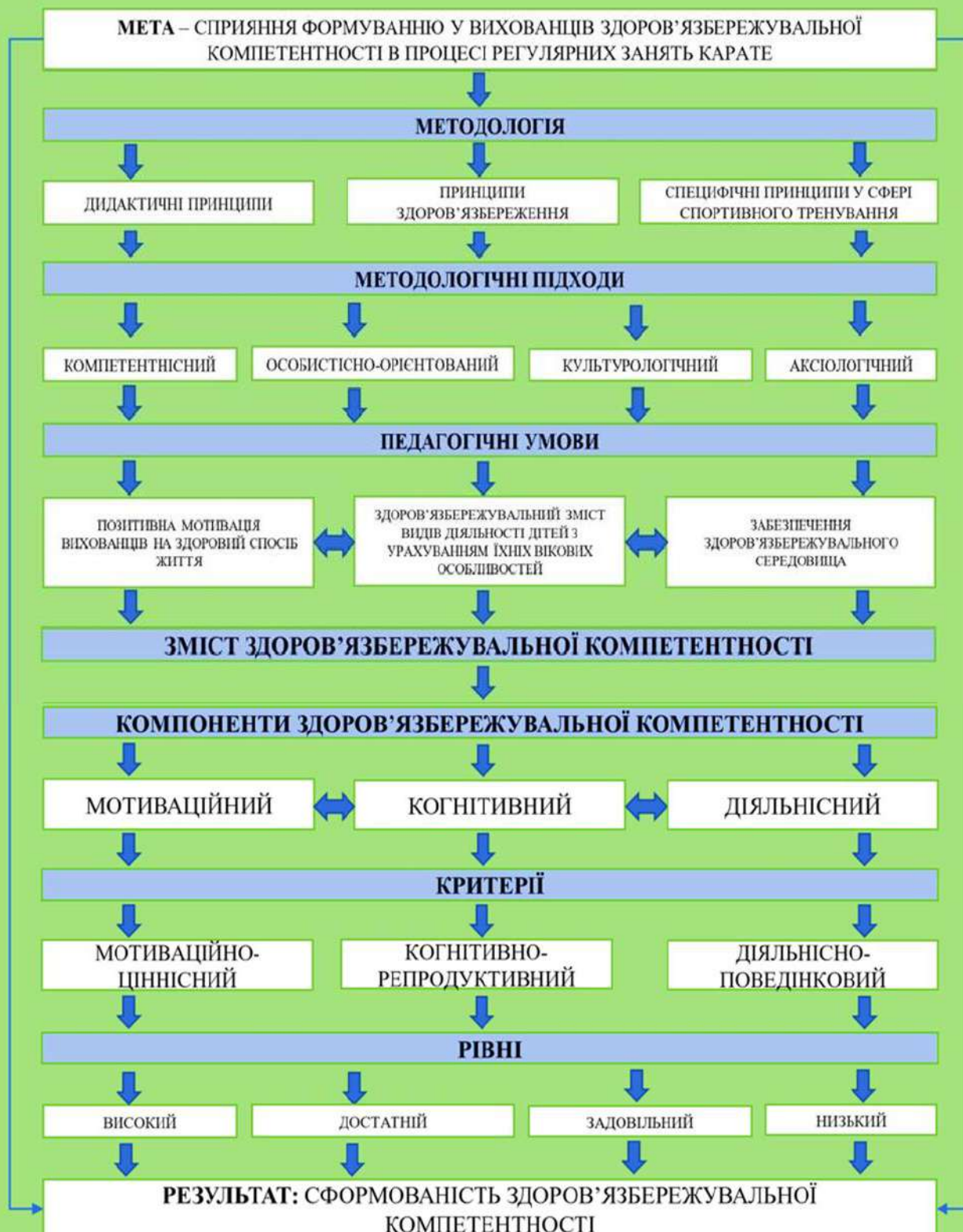
ОПДЮТ – підтримувальний, розвивальний і превентивно-корективний освітній заклад, у якому головним визнається благополуччя вихованця

МОДЕЛЬ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИХОВАНЦІВ

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

КРИТЕРІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ЗАНЯТТЯ ГУРТКА

Використання
ефективних
методів навчання

Урахування періодів
працездатності вихованців,
розподіл інтенсивності розумової
діяльності, ранжування
навчального матеріалу заняття
гуртка за ступенем складності,
новизни, актуальності

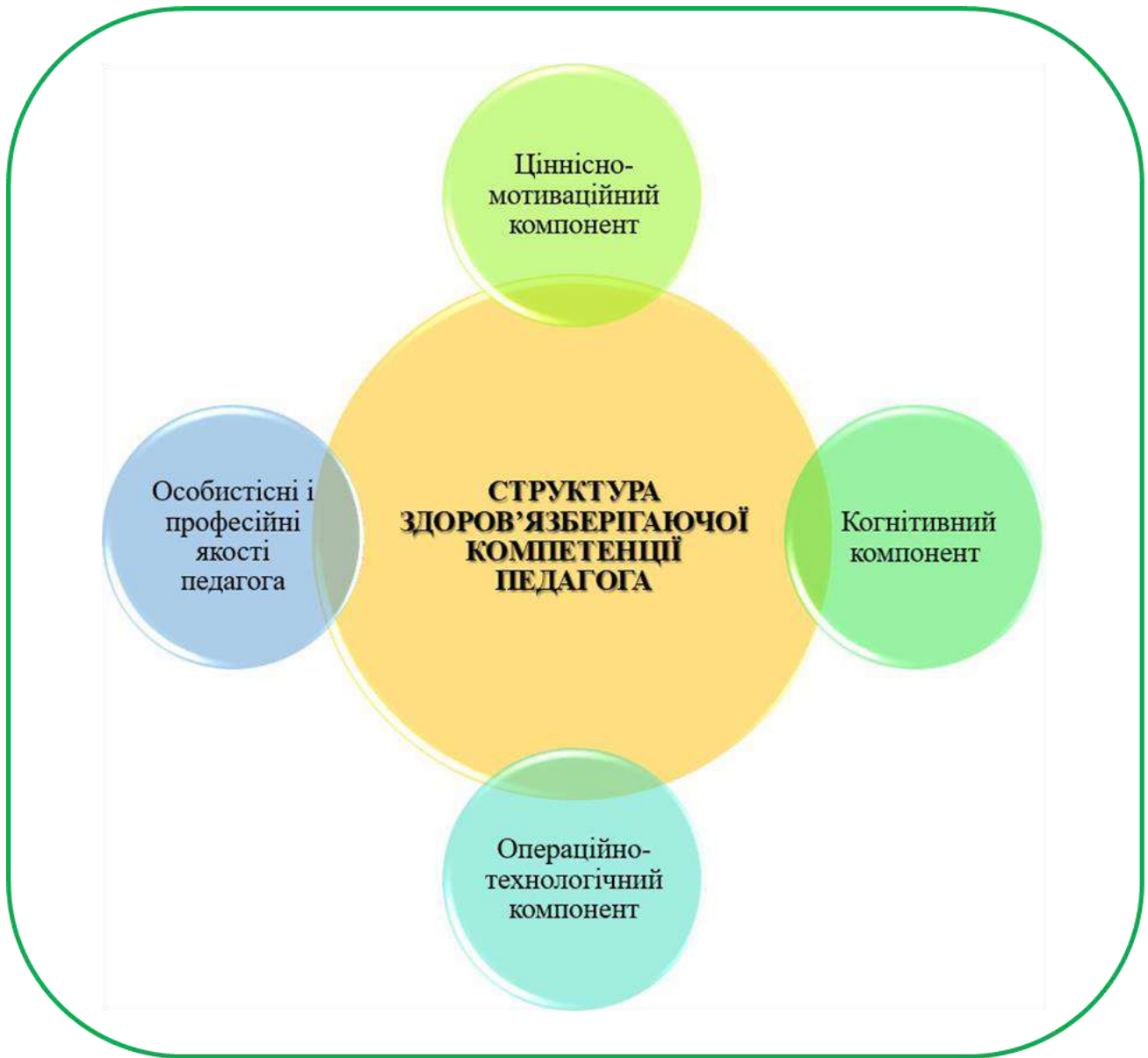
Формування
мотивації на
досягнення
успіху

**ЗАНЯТТЯ
ГУРТКА**

Особистісна
зорієнтованість
заняття гуртка;
урахування
вікових та
психологічних
особливостей
вихованців

Позитивний
психологічний
клімат на занятті

Гігієнічні умови

Модель соціально-психологічного клімату ДоНОПДЮТ

Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу ОПДЮТ

Мета

Принципи

Напрями

Функції

